

อนตตา แห่งธรรม

เขมรสีวิภาคุ

ชัมรมกัลยาณธรรม
หนังสือดีสำหรับทุกคน

อนัตตาแห่งธรรม เขมรังสี วิกาขุ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มีนาคม ๒๕๖๒

จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์เป็นธรรมทานโดย : ชัมรมกัลยาณธรรม
๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๗๔๗๐
โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓

และธรรมทานโดย : มูลนิธิลับภูปันโน วัดมหาเยงค์
๙๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลหันตรา
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘๓-๐๗๙-๗๓๐๒
โทรศัพท์ ๐๘๓-๘๘๑-๖๐๕๕
อีเมล spn12082552@hotmail.com
เวลาทำการ ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.

รูปเล่ม : คิรัส วัชระสุขวิตร

ภาพในเล่ม : ขอบคุณ พพ.แสงชัย โสภณสกุลสุข

แยกสีและจัดพิมพ์ : แคนนา กราฟฟิค โทร ๐๘๙-๓๑๔-๓๖๕๑

สัพพทานั้ง ธัมมทานั้ง ชินาติ
การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมาชนะการให้ทั้งปวง

www.kanlayanatam.com

Facebook : Kanlayanatam

นะมั้ตฤ รัตตะนะตະย়সং খনোন্নোম
เดี่ยวระตันตรัย ขอความพำসুกความเจริญ
ในธรรม จงมีแก่ญาติสัมมาปฏิบัติธรรม^৩
ทั้งหลาย

ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงความหมายของ “อนัตตัลักษณสูตร” ที่เราได้สอดกันไปในวันนี้ พระสูตรนี้เป็นพระสูตรที่ ๒ ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสแสดงแก่ปัญจวัดคิยทั้ง ๕ หลังจากที่พระพุทธองค์ทรงประกาศธรรม เป็นครั้งแรก ด้วยการแสดง “ธัมมจักรกัป-วัตตนสูตร” แก่ปัญจวัดคิยทั้ง ๕ และ พระอัญญาโภณทัญญะได้เกิดดวงตาเห็นธรรม สำเร็จเป็นพระโสดาบัน ได้เป็นพระอริยสาวก รูปแรกในพระพุทธศาสนา

ในวันต่อมา พระพุทธองค์ทรงแสดง “อนัตตัลักษณสูตร” เพื่อให้ปัญจวัดคิย พิจารณาขั้นธี ๕ ให้เห็นตามความเป็นจริงว่า

ขັ້ນນີ້ ດີ ເປັນອັນຕາ ດຽວເມື່ອຕຣັສແສດງຈບ
ປ່າງຈັກຄີຍໍລື້ນອາສະກິເລສ ບຣຣລູເປັນພຣະ
ອຣທັນຕີພຣ້ອມກັນທັງ ດີ ຮູປ ຂະນັ້ນ ຈຶ່ງຄືວ່າ
ພຣະສູຕຣນີ້ມີຄວາມສໍາຄັນມາກ ມີໃຈຄວາມດັ່ງນີ້

ໃນຄັ້ງນັ້ນ ພຣະບຣມຄາສດາສັ້ມມາສັ້ມ-
ພຸທົຮເຈົ້າໄດ້ຕຣັສກັບປ່າງຈັກຄີຍໍວ່າ “ດູກ່ອນກິກຊຸ
ທັງໜ່າຍ ຮູປເປັນອັນຕາ ກິກຊຸທັງໜ່າຍ ກົດ້າ
ຮູປນີ້ເປັນອັຕຕາແລ້ວໆໃຊ້ຮ້າ ຮູປນີ້ກີ່ໄມ່ພຶ້ງເປັນໄປ
ເພື່ອອາພາບ ແລະບຸດຄລົງໃດຮູປຕາມປຣາດນາວ່າ
ຮູປຂອງເຮົາຈະເປັນອຍ່າງນີ້ເກີດ ອຍ່າໄດ້ເປັນອຍ່າງ
ນັ້ນແລຍ

ຮູປ ຄືວ ສ່ວນທີ່ປະກອບກັນເປັນສົກລະບຽບ
ຮ່າງກາຍ ພຣະອອງຄໍທຽງແສດງເພື່ອໃຫ້ພິຈານນາວ່າ

ถ้ารูป สิริระร่างกายนี้เป็นอัตตา สัตว์ทั้งหลาย ก็ต้องได้รูปนี้ตามใจหวัง เช่นว่า ขอให้ร่างกาย ของเรามา จงเป็นหน្ឌมเป็นสาว ขออย่าได้เก่ ขอให้แข็งแรง ขอให้สุขตลอดไป อย่าเจ็บ อย่าป่วย อย่าตาย ได้ไหม หากว่าเป็นอัตตา เป็นตัวตนของเรา ก็ต้องบังคับได้ตามใจหวัง แต่นี่หวังไม่ได้เลย พระองค์จึงตรัสว่า รูปนี้ เป็นอนัตตา ไม่ใช่อัตตา ไม่ใช่ตัวเราของเรามา

แล้วทรงตรัสต่อไปว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ เพราะรูปเป็นอนัตตา จะนั้น รูปจึง เป็นไปเพื่ออาพาธ และบุคคลย่อมไม่ได้รูป ตามประณานว่า รูปของเรางเป็นอย่างนี้ เคิด รูปของเรารอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย”

ນີ້ຄືອ ພຣະພຸທຮອງຄົງທຽບຕັ້ງສໍາຍົງວ່າ ວ່າງກາຍ
ສັງຂານນີ້ເປັນອັນຕຕາ ບັງຄັບບັນຫາໄມ້ໄດ້ ຕ້ອງມີ
ຄວາມເລື່ອມ ຄວາມເຈັບປ່ວຍ ແລະ ໄມ່ເປັນໄປ
ດັ່ງຄວາມປຣາດນາ ທີ່ຈະໃຫ້ສ່ວຍງາມ ແຊິ່ງແຮງ
ອຢ່າເຈັບ ອຢ່າປ່ວຍ ນີ້ກີ່ໄມ້ໄດ້ ຮູບສຶກະວ່າງກາຍນີ້
ຈຶ່ງເປັນອັນຕຕາ

ພຣະພຸທຮອງຄົງທຽບຕັ້ງສແດງຕ່ອໄປສຶ່ງ
ເວທນາວ່າ “ອູກ່ອນກີກຊຸ່ຫັ້ງໜລາຍ ເວທນາເປັນ
ອັນຕຕາ ກີກຊຸ່ຫັ້ງໜລາຍ ຊ້າເວທນານີ້ເປັນອັຕຕາ
ແລ້ວໄຊຮີ້ ເວທນານີ້ກີ່ໄມ້ພຶ້ງເປັນໄປເພື່ອອາພານ
ແລະບຸດຄດລຶ້ງໄດ້ເວທນາຕາມປຣາດນາ ເວທນາ
ຂອງເຮົາຈັກເປັນອຢ່າງນີ້ເດີດ ເວທນາຂອງເຮົາອຢ່າ
ໄດ້ເປັນອຢ່າງນັ້ນແລຍ

ดูก่อนภิกขุทั้งหลาย ก็เพราเวหนา เป็นอนัตตา จะนั่นเวหนาจึงเป็นไปเพื่ออาพาธ และบุคคลย้อมไม่ได้เวหนาตามประถาน่าว่า เวหนาของเรางเป็นอย่างนี้เกิด เวหนาของเราอย่างได้เป็นอย่างนั้นเลย"

เวหนา คือ ส่วนที่เสวยอารมณ์ ได้แก่ ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ หรือ ความสบายกาย สบายใจ หรือเฉยๆ ไม่สุข ไม่ทุกข์ตาม ดังที่พระองค์ตรัสแสดงแล้วว่า เวหนาเป็นอนัตตา เพราะบังคับบัญชาไม่ได้ ไม่เป็นดังหวัง เช่นว่า เวลาทุกข์กายทุกข์ใจ ลังได้ใหม่ว่า อย่าทุกข์เลย ขอให้สุขกายสุขใจ ไปตลอด มันก็ไม่เป็นไปดังหวัง นี่ พระองค์

ຈຶ່ງຕັ້ງສ່ວ່າເວທນາເປັນອັນຕຕາ

ຈາກນັ້ນພຣະພູທອງຄົງຈຶ່ງຕັ້ງສົດື່ງສັນນູາວ່າ
 “ດູກ່ອນກິກຊຸ່ຫັ້ງໜລາຍ ສັນນູາເປັນອັນຕຕາ ກິກຊຸ່
 ຫັ້ງໜລາຍ ດ້າລັ້ນສັນນູາເປັນອັຕຕາແລ້ວໄຊ້ ສັນນູາ
 ຍ່ອມໄມ່ເປັນໄປເພື່ອອາພານ ແລະບຸດຄດພຶ້ງໄດ້
 ສັນນູາຕາມປරາຮານວ່າ ສັນນູາຂອງເຮົາຈົງເປັນ
 ອຳປ່ານນີ້ເຄີດ ສັນນູາຂອງເຮົາຢ່າໄດ້ເປັນອຳປ່ານນີ້
 ເລີຍ

ດູກ່ອນກິກຊຸ່ຫັ້ງໜລາຍ ກີ່ພຣະສັນນູາ
 ເປັນອັນຕຕາ ຂະນັ້ນສັນນູາຈຶ່ງເປັນໄປເພື່ອອາພານ
 ແລະບຸດຄດຍ່ອມໄມ່ໄດ້ສັນນູາຕາມຄວາມ
 ປරາຮານວ່າ ສັນນູາຂອງເຮົາຈົງເປັນອຳປ່ານນີ້ເຄີດ
 ສັນນູາຂອງເຮົາຢ່າໄດ້ເປັນອຳປ່ານນີ້ແລ້ຍ”

ສົມຜາ ຄືອ ດວມຈຳໄດ້ໝາຍຮູ້ ຈຳຮູປ
 ຈຳເສີຍ ຈຳກລິນ ຈຳຮສ ຈຳສັມຜສ ຈຳເຮືອງຮາວ
 ຕ່າງໆ ໄດ້ ພຣະພຸທຮອງຄໍທຽງແສດງວ່າ ສົມຜາ
 ເປັນອັນຕຕາ ໄນໃຊ້ຕົວເຮົາຂອງເຮົາເຫັນກັນ ບັງຄັບ
 ບັງຫຼາມໄໝໄດ້ ແລະ ໄນໄດ້ດັ່ງປຣາຖາ ເຫັນ ບັງຄັບ
 ວ່າອຍ່າລືມນະ ເມື່ອນັ້ນເມື່ອນີ້ ຕ້ອງໄນ້ລືມນະ ກີ່
 ໄນໄດ້ ອີ່ວົງຄັບໃຫ້ລືມເຮືອງທີ່ເຮົາໄນ້ອຍາກຈຳ ກີ່
 ໄນໄດ້ ມັນເປັນອັນຕຕາ ໄນໃຊ້ອັຕຕາ ໄນໃຊ້ຕົວຕານ
 ຂອງເຮົາ ຈຶ່ງບັງຄັບມັນໃຫ້ເປັນໄປຕາມຕ້ອງການໄນ້ໄດ້

ແລ້ວພຣະອອງຄົງຈຶ່ງທຽງແສດງຄື່ງສັງຫຼາວວ່າ
 “ດູກ່ອນກີກຊຸ່ຫັ້ງຫລາຍ ສັງຫຼາຫັ້ງຫລາຍເປັນ
 ອັນຕຕາ ກີກຊຸ່ຫັ້ງຫລາຍ ຄ້າສັງຫຼາເໜັນນີ້ເປັນ
 ອັຕຕາແລ້ວໃຊ້ ສັງຫຼາເໜັນນີ້ໄນ້ພື້ນເປັນໄປ

ເພື່ອອາພານ ແລະບຸດຄລິປິງໄດ້ສັງຫຼັກທັງໝາຍ
ຕາມຄວາມປຣາດນາວ່າ ສັງຫຼັກທັງໝາຍຂອງເຮົາ
ຈີນເປັນອຍ່າງນີ້ເຄີດ ສັງຫຼັກທັງໝາຍຂອງເຮົາ
ອຍ່າໄດ້ເປັນອຍ່າງນີ້ແລຍ

ດູກອນກິກຊູ້ທັງໝາຍ ກີ່ເພຣະສັງຫຼັກທັງ
ໝາຍເປັນອນຕາ ຂະນັ້ນສັງຫຼັກທັງໝາຍຈຶ່ງ
ເປັນໄປເພື່ອອາພານ ແລະບຸດຄລຍ່ອມໄມ້ໄດ້
ສັງຫຼັກທັງໝາຍຕາມປຣາດນາວ່າ ສັງຫຼັກທັງໝາຍ
ຂອງເຮົາ ຈີນເປັນອຍ່າງນີ້ເຄີດ ສັງຫຼັກທັງໝາຍ
ຂອງເຮົາ ອຍ່າໄດ້ເປັນອຍ່າງນີ້ແລຍ”

ສັງຫຼັກ ດື່ນ ສ່ວນທີ່ປຽງແຕ່ງຈິຕ ເຊັ່ນ ວິຕາກ
ວິຈາර ວິຈີຍ ສົງລັຍ ທີ່ປຽງແຕ່ງຄິດນີກໃນຈິຕໃຈ
ເປັນຄວາມພອໃຈ ໄມພອໃຈ ຄວາມສົງບ ຄວາມ

ໄມ່ສົງບ ພຣະພູທ່ອງຄົກທຽງແສດງວ່າ ສັງຫຼຸງທັງ
ໜລາຍນີ້ ເປັນອັນຕະຕາ ບັງຄັບໃຫ້ເປັນໄປດັ່ງໜັງ
ໄມ້ໄດ້ ເຊັ່ນ ຈົກຍ່າຍືດ ອຢ່ານິກ ທຣີອຄືດກົງໃຫ້ຄືດ
ແຕ່ເວື່ອງດີ່າ ເວື່ອງໄມ້ດີ ເປັນອກຸສລອຍ່າຍືດ ອຢ່າ
ນິກ ກົມໄມ້ໄດ້ ໃນວັນທີໆ ເວື່ອງຈະຕົກຕົກຕົກຕົກ
ທັງຄືດດີ ຄືດໄມ້ດີ ບາງທຶກພຸ່ງປຽງໄປໃນເວື່ອງຈາວ
ຕ່າງໆ ທັງທີ່ເຮັກໄມ້ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ທຣີອເຈຕາທີ່ຈະຄືດ
ນີ້ຈຶ່ງເປັນອັນຕະຕາ

ແລ້ວພຣະອງຄົກຈຶ່ງຕັ້ງສົ່ງຂັ້ນນີ້ ຊະ ປະກາຣ
ສຸດທ້າຍ ດື່ອ ວິໝູ້ງານ ວິໝູ້ງານ ວິໝູ້ງານ ວິໝູ້ງານ ວິໝູ້ງານ
ວ່າ “ດູກ່ອນກິກໝູ້ທັງໜລາຍ
ວິໝູ້ງານເປັນອັນຕະຕາ ກິກໝູ້ທັງໜລາຍ ຄໍາ
ວິໝູ້ງານເປັນອັຕຕາແລ້ວໃຫ້ ວິໝູ້ງານນີ້ໄມ່ພຶ່ງ
ເປັນໄປເພື່ອອາພານ ແລະບຸຄຄລພຶ່ງໄດ້ວິໝູ້ງານ

ตามประณานาว່າ ວິຜູ້ຄູານຂອງເຮົາ ຈະເປັນ
ອຍ່າງນີ້ເຄີດ ວິຜູ້ຄູານຂອງເຮົາຍ່າງໄດ້ເປັນອຍ່າງ
ນັ້ນແລຍ

ດູກ່ອນກິກຊຸ່ຫັ້ງຫລາຍ ກົບເພຣະວິຜູ້ຄູານ
ເປັນອນັ້ຕາ ຂະນັ້ນ ວິຜູ້ຄູານຈຶ່ງເປັນໄປເພື່ອ
ອາພານ ແລະບຸດຄດລຍ່ອມໄມ້ໄດ້ມີວິຜູ້ຄູານຕາມ
ประនານວ່າ ວິຜູ້ຄູານຂອງເຮົາ ຈະເປັນອຍ່າງນີ້
ເຄີດ ວິຜູ້ຄູານຂອງເຮົາ ອຍ່າງໄດ້ເປັນອຍ່າງນັ້ນແລຍ”

ວິຜູ້ຄູານ ດື່ອນ ຮາຕຸຮູ້ ສກາພຮູ້ ໄດ້ແກ່ ຈັກຊຸ-
ວິຜູ້ຄູານ - ກາຮເທັນ ໂສຕວິຜູ້ຄູານ - ກາຮໄດ້ຢືນ
ຂານວິຜູ້ຄູານ-ກາຮຮູ້ກລິ່ນ ທີ່ ຂົວຫາວິຜູ້ຄູານ-ກາຮ
ຮູ້ຮລ ກາຍວິຜູ້ຄູານ - ກາຮຮູ້ສຶກທາງກາຍ ມໂນ-
ວິຜູ້ຄູານ - ກາຮຮູ້ຮຽມມາຮມັນໆ (ຮູ້ອາຮມັນໆທາງໃຈ

สิ่งที่ใจคิดนึก) พระองค์ทรงแสดงว่า วิญญาณ
เหล่านี้เป็นอนัตตา เราจะบังคับการเห็น การ
ได้ยิน การรู้กลิ่น การรู้รส การรู้สัมผัสทาง
กาย ความรู้สึกทางใจต่างๆ นี่ เราบังคับได้
ไม่ เมื่อเกิดแล้ว จะอย่าดับ หรือ ดับไปแล้ว
อย่าเกิดอีก เราบังคับไม่ได้เลย สิ่งที่รับรู้ทาง
ทวารหั้ง ๖ นี่ บังคับไม่ได้ ก็ลองไปสังเกต
ดูเอาว่า มีอะไรบ้างที่บังคับได้ มันมีเหตุ
ปัจจัยให้เกิด มันจึงเกิด หมดเหตุปัจจัย มัน
ก็ดับ เป็นไปตามเหตุตามปัจจัย พระพุทธองค์
จึงตรัสว่าวิญญาณเป็นอนัตตา บังคับบัญชา
ไม่ได้ ไม่ใช่ตัวเราของเรา

จากนั้น ในลำดับต่อไป พระพุทธองค์ได้ตรัสตามความเห็นของปัญจวัคคีย์ คือ ทรงถามเพื่อให้คิดพิจารณา กำหนดตามที่พระองค์ถาม พระองค์ทรงใช้การสอนในลักษณะปุจฉา - วิสัชนา (ถาม - ตอบ) ดังนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้า (พ.) ตรัสถามว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พากເຮືອສຳຄັນວ່າມີความนັ້ນວ່າອຍ່າງໄວ **ຮູບ** ເທິງහີ່ວ່າມີເທິງ”

ปัญจวัคคีย์ (ป.) ทูลตอบว่า “**ໄມ່ເທິງ** พระพุทธเจ้าข້າ”

พระองค์ตรัสถามต่อว่า “ສິງໄດ້**ໄມ່ເທິງ** ສິງນັ້ນເປັນຖາກໜ້າຫີ່ວ່າມີເປັນສຸຂເລົາ”

ປັນຈຳວັດທີຍົງລວ່າ “ເປັນທຸກໆ ພຣະພຸທົນເຈົ້າ

ໜ້າ”

ພ. “ສິ່ງໄດ້ໄມ່ເຖິງ ເປັນທຸກໆ ມີຄວາມແປຣ
ປຣວນໄປເປັນທຸກໆ ດວກຮຽວທີ່ຈະຕາມເຫັນ
ສິ່ງນີ້ນວ່າ ນັ້ນເປັນຂອງເຮົາ ນັ້ນເປັນເຮົາ ນັ້ນເປັນ
ຕົວຕານຂອງເຮົາ”

ປ. “ຂອນນັ້ນ ໄມ່ຄວາມຢືດຖືອ ເລຍ ພຣະພຸທົນ-
ເຈົ້າໜ້າ”

ພຣະພຸທົນອົງຄົມໄດ້ຕັດສາມຄື່ງເວທນາຕ່ອ
ໄປວ່າ “ດູກ່ອນກີກບຸກທີ່ໜ້າ ພວກເຮົາສຳຄັນ
ຄວາມນີ້ນວ່າອຍ່າງໄຣ ເວທນາ ເຖິງຮຽວໄມ່ເຖິງ”

၈၀၀
ອັນຕຕາແທ່ງຮຽນ

ປັບປຸງຈຳວັດຄືຍົງຫຼຸງລວກວ່າ “ໄມ່ເຖິ່ງ ພຣະພຸທົມເຈົ້າຂໍາ”

ພ. “ສິ່ງໄດ້ໄມ່ເຖິ່ງ ລຶ້ງນັ້ນເປັນທຸກໆທີ່ອ
ເປັນສຸຂເລ່າ”

ປ. “ເປັນທຸກໆ ພຣະພຸທົມເຈົ້າຂໍາ”

ພ. “ສິ່ງໄດ້ໄມ່ເຖິ່ງ ເປັນທຸກໆ ມີຄວາມແປຣ
ປຣວນໄປເປັນธรມດາ ດວຮທີ່ຈະຕາມເຫັນ
ລຶ້ງນັ້ນວ່າ ນັ້ນຂອງເຮົາ ນັ້ນເປັນເຮົາ ນັ້ນເປັນຕ້ວ
ຕົນຂອງເຮົາ”

ປ. “ຂ້ອນນັ້ນໄມ່ຄວຣຍືດຄື່ອເລຍ ພຣະພຸທົມເຈົ້າ
ຂໍາ”

หลังจากนั้น พระพุทธองค์ได้ตรัสตามถึง
สัญญา สังขาร และวิญญาณ ตามลำดับ เพื่อ^๑
ให้ปัญจวัดคิดย์ได้พิจารณากำหนดตามแล้ว
ตอบคำถามของพระองค์ ซึ่งปัญจวัดคิดย์ก็ได้
พิจารณากำหนดดูถึงสิ่งที่พระองค์ตรัสตาม คือ^๒
รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ หรือขันธ์
ทั้ง ๕ นี่แล้วเห็นว่า ไม่เที่ยงจริง เป็นทุกข์จริง
คือทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ มีความเกิดขึ้น
และดับไปอยู่ตลอดเวลา มีความแปรปรวนไป
เป็นธรรมชาติจริง ท่านจึงตอบไปว่า ไม่ควร
ยึดถือว่าเป็นของเรา ว่าเป็นเรา ว่าเป็นตัวตน
ของเรา นี่คือการพิจารณาในเรื่องของขันธ์ ๕^๓
ว่า ตกอยู่ในสภาพของไตรลักษณ์

၁၅၁
ອັນຕຕາແທ່ງຮຽນ

ຈາກນີ້ນ ພຣະຜູມປະກາດເຈົ້າໄດ້ຕັບສິໄໝ
ປັບປຸງຈັດຄື່ນພິຈາລະນາໂດຍ **ຢາກຸຕ່າງໆ** ທັສສະນະ
(ຄວາມຮູ້ເຫັນຕາມຄວາມເປັນຈິງ) ວ່າ

“ດູກ່ອນກິກຊຸ່ຫັ້ງຫລາຍ ເພຣະເຫດຸນ໌ແລ
ຮູ່ປອຍ່າງໃດຍ່າງໜຶ່ງທີ່ເປັນອົດືຕ ອນາຄຕ ແລະ
ປັຈຈຸບັນ ກາຍໃນຫຼືອກາຍນອກ ພຍາບຫຼືອ
ລະເອີ່ມດ ເລວຫຼືອປະນືຕ ໄກລຫຼືອໄກລໍ້ຫັ້ງໜົມດ
ກີ່ສັກແຕ່ວ່າຮູ່ປ ເຮອຫັ້ງຫລາຍພື້ນເຫັນຮູ່ປນັ້ນດ້ວຍ
ປັບປຸງອັນຂອບຕາມເປັນຈິງຍ່າງນີ້ວ່າ ນັ້ນ
ໄມ້ໃໝ່ຂອງເຮົາ ນັ້ນໄມ້ເປັນເຮົາ ນັ້ນໄມ້ໃໝ່ຕົວຕານ
ຂອງເຮົາ”

ໃນລຳດັບຕ່ອໄປ ພຣະອອງຄົ້ນໄດ້ຕຽບສໍາເລັດ
ປັບປຸງຈັດຕື່ມົງການດີຈາກຮາດເຖິງ ເວທນາ ສັນຍາ
ສັງຫຼາກ ແລະ ວິຫຼຸ້ນຍາ ວ່າ ທັ້ງໝາດກີ່ສັກແຕ່ວ່າ
ເປັນເວທນາ ສັນຍາ ສັງຫຼາກ ວິຫຼຸ້ນຍາ ໄມ່ໃຊ້
ຂອງເຮົາ ໄມ່ເປັນເຮົາ ໄມ່ໃຊ້ຕົວຕະຫຼາກຂອງເຮົາ ສັກແຕ່
ວ່າເປັນນາມຊຣມ ອີ່ວິວເປັນເພີ່ງຊຣມຊາຕີ
ເພື່ອໃຫ້ເຫັນຕາມຄວາມເປັນຈິງວ່າ ຂຶວິຕໍ່ຫຼືອໜັນຮົດ
ແລ້ວ ທີ່ອຸປາຫານຍື່ດວ່າເປັນຂອງເຮົາ ວ່າເປັນເຮົາ
ເປັນຕົວຕະຫຼາກນີ້ ໄມ່ໄດ້ເປັນອະໄຣ ນອກຈາກ
ຮູ້ປະຊາຊົນແລະ ນາມຊຣມ ສັກແຕ່ວ່າເປັນເພີ່ງ
ຊຣມຊາຕີ ໄມ່ຄວາມຍື່ດມັນຄື່ອມັນວ່າເປັນອັຕຕາ
ຕົວຕະຫຼາກຂອງເຮົາ

ຂ້າຕ
ອັນຕຕາແທ່ງອຮຣະ

ໃນລຳດັບສຸດທ້າຍ ພຣະຜູມປະກາດເຈົ້າໄດ້
ຕຣັສແກ່ປໍ້ງຈັກຄືຢ່າງ “ດູກ່ອນກີກໜຸ້ທັງຫລາຍ
ອຣີຍສາວກຜູ້ໄດ້ຝຶກແລ້ວ ເທິນອຍຸ່ອຢ່າງນີ້ ຍ່ອມ
ເບື່ອໜ່າຍໃນຮູປ່ ຍ່ອມເບື່ອໜ່າຍໃນເວທ່າ ຍ່ອມ
ເບື່ອໜ່າຍໃນສ້າງສູງ ຍ່ອມເບື່ອໜ່າຍໃນສັງຂາ
ຍ່ອມເບື່ອໜ່າຍໃນວິສູງສູານ

ເມື່ອເບື່ອໜ່າຍກີ່ຍ່ອມສື່ນຄວາມກຳໜັດ
ເມື່ອສື່ນຄວາມກຳໜັດ ຈີຕົກໜຸດພັນ ເມື່ອຈີຕ
ໜຸດພັນແລ້ວ ກີ້ຽວໜຸດພັນແລ້ວ ອຣີຍສາວກນີ້ນ
ໄດ້ກວາບສັດວ່າຈາຕີສື່ນແລ້ວ ພຣະມຈຣຍ່ອຍຸ່ຈົບ
ແລ້ວ ກິຈທີ່ຄວາມກຳໜັດໄດ້ກຳເສົ້າແລ້ວ ກິຈອື່ນເພື່ອ¹
ຄວາມເປັນອຍຸ່ຢ່າງນີ້ ມີໄດ້ມີອີກແລ້ວ”

พระพุทธองค์ได้ตรัสพระสูตรนี้เจบลง
พระปัญจวัคคีย์พิจารณาภาชีตที่พระองค์ตรัส
สอนแล้ว ได้เห็นตามความเป็นจริง มีใจ
เพลิดเพลินยินดี จิตของปัญจวัคคีย์หลุดพ้น
แล้วจากอาสวากิเลสทั้งหลาย เพราะความไม่
ยึดมั่นถือมั่นในขันธ์ทั้ง ๕ บรรลุธรรมขั้นสูงสุด
เป็นพระอรหันต์ทั้ง ๕ ท่าน

พระสูตรเรก คือ “ธรรมจักรปปวัตตน-
สูตร” เมื่อพระพุทธองค์ตรัสจบ โภณฑัญญา
บรรลุพระโสดาบัน เกิดอริยสาวกรูปแรกเพียง
รูปเดียว แต่พระสูตรที่ ๒ คือ “อนัตตลักษณ-
สูตร” นี้ ตรัสแสดงจบ ได้บรรลุถึงขั้นสูงสุด
เป็นพระอรหันต์ ครบทั้ง ๕ รูปเลย

ກີບຂອໃຫ້ເຮົາເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງພຣະສູຕຣນີ້
ແລ້ວນຳໄປພິຈາລານ ພຣ້ອມທັງໝົ່ນເຈີຍ ສຕີ-
ປໍ່ກວດສານ ແລ້ວມີສຕີສົມປັບປຸງ ຕາມຮະລືກຽວໜູ້ປູປັບ
ນາມໃນປັບປຸງຈຸບັນຂະອຍຸປ່ອຍໆ ເນື່ອງໆ ເພື່ອໃຫ້
ເຫັນຮູ້ປ່ອນາມຫຼືອໜ້ນນີ້ ແລ້ວວ່າເປັນອົງຈັງ ທຸກໆຂັ້ນ
ອັນຕຕາ ຈິຕຈະໄດ້ຄລາຍຈາກຄວາມກຳໜັດຍິນດີ
ປລ່ອຍວາງຄວາມຍື່ດມັນເຖິ່ງມັນໃນຂັ້ນນີ້ ແລ້ວ ອັນຈະ
ເປັນໜັກທາງນຳໄປສູ່ຄວາມພັນທຸກໆ ຄືອພຣະນິພພານ
ໃນທີ່ສຸດ

ໃຈຄວາມຂອງພຣະສູຕຣທີ່ເຮົາໄດ້ສົວດສາຫຍາຍ
ກັນໃນວັນນີ້ ກົມື່ໃຈຄວາມດັ່ງທີ່ກ່ລ່າວແສດງມານີ້
ຂອຍຸຕີ່ໄວ້ແຕ່ເພີຍງເທົ່ານີ້ ຂອຄວາມຜາສຸກຄວາມ
ເຈີຍໃນຮຣມຈະມີແກ່ທຸກທ່ານ ເຫວຼຸມ

ໝາຍ

ມູນຕະຫຼາດສຸພະກິບປັນໂນ

ວັດມະແຍງຄນົນ

มูลนิธิสุปภีปันโน ตั้งอยู่ภายในวัด
มหาบูรณะ ต.หันตรา อ.พระนครศรีอยุธยา
จ.พระนครศรีอยุธยา ตามคำริขอของหลวงพ่อ
ท่านเจ้าคุณพระภavaเมฆคุณ วิ. (หลวงพ่อ^{สุรศักดิ์ เขมรังสี}) เจ้าอาวาสวัดมหาบูรณะ
พร้อมคณะกรรมการ เมื่อปี ๒๕๕๗ ประสบ^{จะให้เป็นองค์กรสาธารณกุศล} ที่ดำเนินงาน
เพื่อ

- ส่งเสริมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
และบวชเนกขัมมภava
- สืบสานการศึกษาพระปริยัติธรรม^{แขนงต่างๆ}

- สร้างสรรค์กิจกรรมสาธารณกุศล
สังเคราะห์ - อนุเคราะห์ชุมชนในสังคม

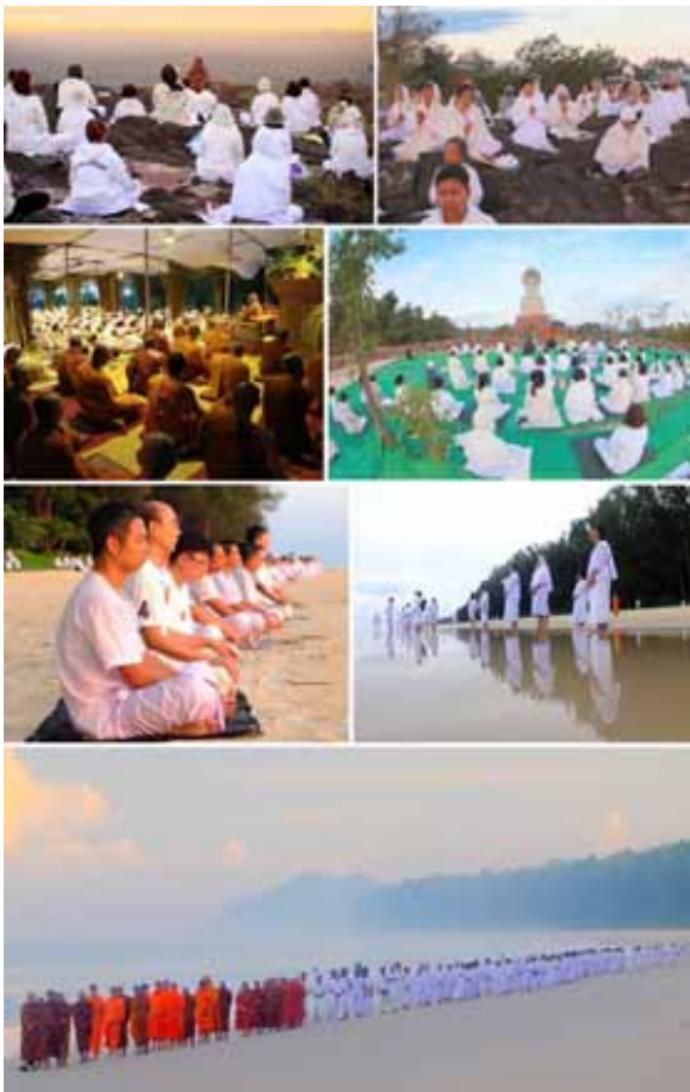
ทั้งนี้เพื่อจรวจลองสีบทดสอบอายุพระพุทธ-
ศาสนา สร้างศรัทธาสามัคคีธรรม นำความสงบ
ร่มเย็น สู่สังคมไทยให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
ตามวิถีพุทธโดยแท้

ทางมูลนิธิฯ จึงได้จัดกิจกรรมสาธารณ-
กุศล และร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดำเนินงานที่
เป็นสาธารณะประโยชน์ อาทิ :-

ด้านส่งเสริมการปฏิบัติวัปสนากรรมฐาน

ในแต่ละปี ได้สนับสนุนให้มีคอร์สอบรมกรรมฐาน ทั้งที่สำนักปฏิบัติธรรม ประจำจังหวัด วัดมหาerguson และสำนักปฏิบัติกรรมฐานในต่างจังหวัด เป็นประจำทุกเดือน

ด้านสืบสานการศึกษาพระปริยัติธรรม^๑ แขนงต่างๆ

- ถวายนิตยภัตพระอาจารย์ผู้สอน
- ถวายทุนการศึกษาแด่ผู้สอบผ่านปริยัติธรรมทุกแขนง
- อุปถัมภ์บำรุงการจัดการเรียน-การสอน
ปริยัติธรรม
- จัดหาอุปกรณ์-ตำราเรียน อำนวยความ
สะดวกให้ผู้เรียน

ด้านสร้างสรรค์กิจกรรมสาธารณกุศล สังเคราะห์ - อนุเคราะห์ชุมชนในสังคม

- * จัดกิจกรรม “นบไฟว์ผู้สูงวัย”
- * จัดกิจกรรม “ชุดขาวเข้าโรงเรียนวิถีพุทธ”
- * ร่วมจัดกิจกรรม “เผยแพร่ธรรม ๑ วันแห่งการเรียนรู้”
- * จัดกิจกรรม “ต้านภัยหนาว”
- * จัดกิจกรรม “งานนมหากุศล”
- * ร่วมมอปทุนการศึกษาให้แก่เยาวชน ในงานวันแม่แห่งชาติ
- * ร่วมกับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา สนับสนุนสังเคราะห์ผู้พิการ

၃၅

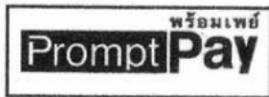
ท่านสามารถติดตามบริจาค
สนับสนุนกิจกรรมของมูลนิธิได้ที่

ธนาคารกรุงไทย สาขาตลาดหัวรอ
ชื่อบัญชี “มูลนิธิสุปฏิปันโน”
เลขที่บัญชี ๒๖๔๕-๐-๐๙๙๗-๖

กรุณางานส่งสำเนาใบอนุญาต
หรือสอบถามรายละเอียดได้ที่..

สำนักงานมูลนิธิสุปฏิปันโน^๑
อาคารเกษตรกรรมทัศ วัดมหาธาตุ
ต.หันตรา อ.พระนครศรีอยุธยา
จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐
โทร. ๐๘๓-๐๗๙-๙๓๐๒
อีเมล์ spn12082552@hotmail.com

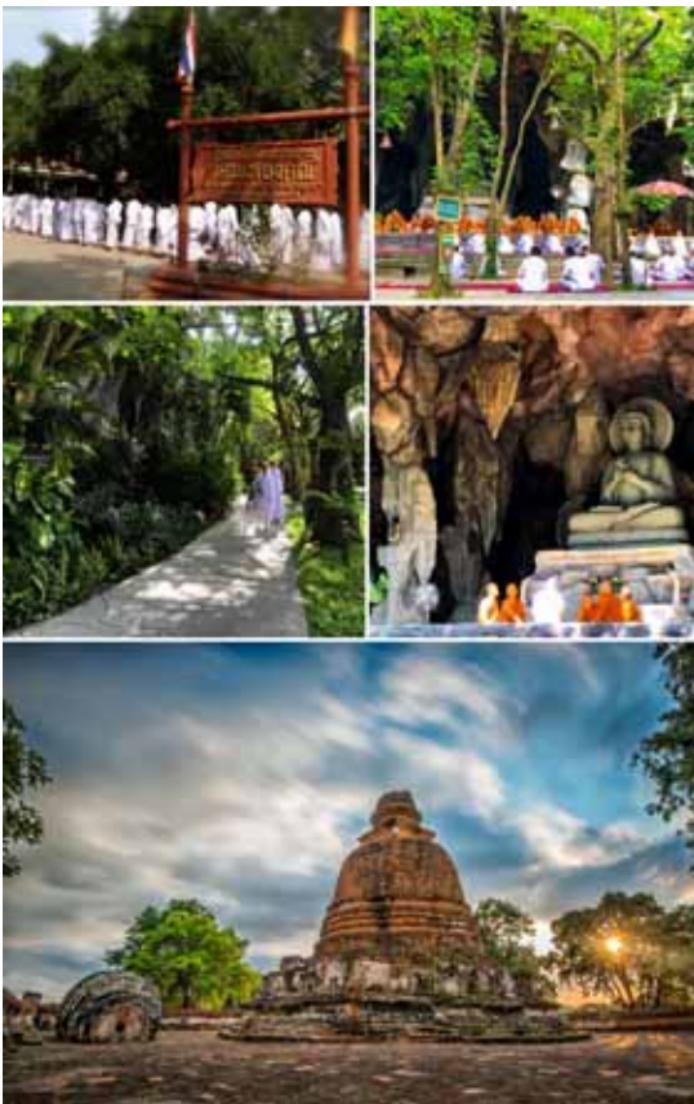
๓๗/

บุลนิสสูปภีปันโน

ເລົ້າຈຸນທິກ ເລົ້າຈຸນຸເປີ ຈານ
ຜູ້ໃຫ້ສິ່ງປະເສົາຮູບຍ່ອມຄື່ງຈູານະທີ່ປະເສົາຮູບ
ຈາກພຸທນການຝຶກ

၃၆

ແຜນທີ່ວັດມເຫຍັງຄນີ

ວັດມເຫຍັງຄນີ

ຕ.ຫັນຕາ ອ.ພຣະນະຄຣີອຢູ່ອາ ຈ.ພຣະນະຄຣີອຢູ່ອາ
ໂທຣສັ່ພ໌ : ០៩៣-២៣៣-៣៤៤៨

www.watmaheyong.org

e-mail : watmahaeyong@gmail.com

ขอเชิญพังรายการธรรมสุปฏิปันโน^๑
 เสียงธรรมจากวัดเมหงค์^๒
 ประภธรรมโดย
 พระภานาเขมคุณ วิ. (สุรศักดิ์ เขมรัสี)
 ทางสถานีวิทยุทหารอากาศ ๐๑ มีนบุรี
 คลื่น ๙๔.๕ ระบบ AM ทุกวัน
 วันจันทร์ - วันอาทิตย์ เวลา ๐๔.๐๐-๐๕.๐๐ น.
 วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา ๐๖.๐๐-๐๗.๐๐ น.

หากประสงค์จะทำบุญสนับสนุนการให้ธรรมเป็นทาน
 ขอเชิญท่านอุปถัมภ์รายการได้ตามกำลังศรัทธา^๓
 โดยส่งเป็นธนาณัติ/เช็คชี้ดีคร่อม
 ในนามของวัดเมหงค์
 หรือโอนเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ
 สาขาตลาดเจ้าพระยา ประเภทสมทรัพย์
 ชื่อบัญชี วัดเมหงค์
 บัญชีเลขที่ ๔๗๘-๐-๖๑๖๖๗๐

โครงการศึกษา-ปฏิบัติ-เผยแพร่ ธรรมะของวัดมหาเยงค์

๑. จัดให้มีการเรียน การสอนพระปริยัติธรรม ทั้งแผนกบาลี-บาลีศึกษา, แผนกนักธรรม-ธรรมศึกษา, แผนกพระอภิธรรม
๒. จัดอบรมวิปัสสนากรรมฐาน รุ่นระยะเวลา ๙ วัน เป็นประจำทุกๆ เดือน ทั้งบรรพชิต และ俗หัสดี รุ่นละ ๑๐๐ ท่าน
๓. จัดอบรมปฏิบัติธรรม บวชเนกขัมมภawan ในวันสำคัญชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวันประเพณีไทย ปีละ ๙ ครั้ง
๔. บวชถือศีล ปฏิบัติธรรม เป็นประจำทุกวัน
๕. อุปสมบทหมู่ เพื่ออบรมวิปัสสนากรรมฐาน ทุกเดือน
๖. บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน บวชศีลจารินี - ชื่น้อย
๗. อบรมปฏิบัติธรรมพิเศษ ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ขอเข้าอบรมเป็นคณะ
๘. เผยแพร่ธรรมทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ ซีดี อินเตอร์เน็ต www.watmaheyong.org

ຮ່ວມ

ວັດມເຫຍງຄນໍ
@mhy2527

วัดมหาธาตุเพิ่มช่องทาง การรับข่าวสารและกิจกรรม ผ่าน Facebook

วัดมหาธาตุ ช่าวสตด สาระธรรม

เพื่อน

กำลังอัปเดต

ข้อความ

เพิ่มเติม

รายว่างานที่ วัดมหาธาตุ

ผู้คนอื่นที่ทำงานที่นี่

มีผู้ติดตาม 17,466 คน

ให้สมัครเฟสบุ๊ค และพิมพ์คำว่า
วัดมหาธาตุ ช่าวสตด สาระธรรม
แล้วกดถูกใจด้านบนเมนูเพจ เพื่อรับข่าวสารธรรมะ

วัดมหาธาตุเพิ่มช่องทาง การรับข่าวสารและกิจกรรม ผ่าน Facebook

ให้สมัครเฟสบุ๊ค และพิมพ์คำว่า
วัดมหาธาตุ ธัมมโนวาท
แล้วกดถูกใจด้านบนเมนูเพจ เพื่อรับข่าวสารธรรมะ

ขอเชิญร่วมสร้าง อุโบสถปราสาทพระบรมธาตุเจดีย์ มหาวิหาร วัดมหาธาตุฯ

ความสำคัญ

อุโบสถปราสาทพระบรมธาตุเจดีย์นี้ มหาวิหาร วัดมหาธาตุฯ นอกจากจะเป็นพุทธศาสนสถานประกอบสังฆกรรม ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ และพระพุทธธูปแล้ว ยังจะเป็นการสืบสานเอกลักษณ์ภูมิปัญญาที่เป็นเลิศอันเป็นมรดกที่ทรงคุณค่า ซึ่งมีความงามวิจิตรแห่งสถาปัตยกรรมไทยสมัยอยุธยาให้ฟื้นคืนกลับมา เพื่อนុชนคนรุ่นหลังได้ศึกษาและร่วมภาคภูมิใจ ในความเป็นไทยที่มีศิลปวัฒนธรรมล้ำเลิศ (อริยธรรม) บังเกิดพลังศักดิ์สิทธิ์เหนี่ยวนำหล่อหลอมดวงจิตน้ำใจ ให้เกิดความรัก ความสามัคคี ของชนในชาติ ยังความสงบ ร่มเย็น เป็นสุข เจริญรุ่งเรือง สืบไป

ขอเชิญบริจาค
โดยโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารชื่อบัญชี
“สร้างอุปถัડมเหยงคณ์”

๑. ธนาคารกสิกรไทย สาขาถนนโรจนะ
เลขที่บัญชี ๔๕๒-๒๖๒-๖๗๘๙
๒. ธนาคารกรุงไทย สาขาตลาดหัวรอ
เลขที่บัญชี ๒๖๕-๐๑๖-๖๑๑๙
๓. ธนาคารกรุงเทพ สาขาตลาดเจ้าพระมหา
เลขที่บัญชี ๔๗๙-๐๙๐-๘๗๒๑
๔. ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาอยุธยา
เลขที่บัญชี ๕๓๕-๔๗๗-๘๗๘๕
๕. ธนาคารออมสิน สาขาคลองสวนพลู
เลขที่บัญชี ๐๒๐๐-๗๕๖๘-๐๕๒๙

กานลัยนาตัม

www.kanlayanatam.com

kanlayanatam